

***Semioscopis steinkellneriana* ([Denis & Schiffermüller], 1775),
gènere i espècie nous per a la fauna ibèrica (Lepidoptera:
Depressariidae)**

***Semioscopis steinkellneriana* ([Denis & Schiffermüller], 1775),
new to the Iberian fauna (Lepidoptera: Depressariidae)**

Jordi Dantart

Museu de Zoologia, Apartat de Correus 593; E-08080 Barcelona

Key words: *Semioscopis steinkellneriana*, faunistics, Catalonia, NE Iberian Peninsula.

Si bé el cens dels macrolepidòpters de Catalunya és bastant complet, quan es tracta dels microlepidòpters és clarament deficient, i encara ho és més en el cas d'espècies de fenologia hivernal o primaveral primerenca, que coincideix amb les èpoques de l'any en què no està gaire estès el costum de prospectar. Una d'aquestes espècies és *Semioscopis steinkellneriana* ([Denis & Schiffermüller], 1775), un microlepidòpter de mida prou gran per no passar desapercbut (l'envergadura dels exemplars estudiats està entre els 23 i els 24 mm) i amb un disseny alar que facilita una determinació segura (figs 1a i 1b).

El gènere *Semioscopis* Hübner, [1825], està representat per 12 espècies, principalment a la regió Holàrtica (Harper 2002; de les espècies holàrtiques, sis a Nord-amèrica i quatre a la regió Paleàrtica Occidental). Les espècies que s'hi inclouen presenten fenologia primaveral primerenca. En particular, per a *S. steinkellneriana*, el període de vol va de març a maig, depenent de la latitud. Així, per exemple, els exemplars que aquí se citen van ser capturats a finals de març i principis d'abril, mentre que a Anglaterra vola a l'abril i el maig (Harper 2002), i al nord d'Europa, durant el maig (Palm 1989). Els adults, nocturns, són atrets per la llum (les captures van ser fetes amb fluorescents de llum actínica de 6 W i negra de 8 W).

Els estadis preimaginals són ben coneguts. Seguint Harper (2002), les plantes nutrícies utilitzades són rosàcies, entre les quals fa servir preferentment l'aranyoner (*Prunus spinosa*) i la moixera de guilla (*Sorbus aucuparia*), i, en menor grau, l'arç blanc (*Crataegus* spp.). La posta es fa sobre els brots tendres o sobre les tiges d'aquestes plantes, i les erugues es desenvolupen, entre els mesos de juny i agost, dins d'un abric fabricat amb una fulla plegada cap avall i lligada amb seda, de la qual només surten per alimentar-se d'altres fulles. A finals de l'estiu, les erugues crisaliden en un capoll entre la fullaraca.

Fig. 1 Adults de *Semioscopis steinkellneriana*: **a**, Villec, ♂, 4.IV.2004 (J. Dantart leg.); **b**, Sant Sadurní d'Osormort, ♂, 23.III.1988 (J. Dantart leg.) [fotos: L. Dantart].

S. steinkellneriana està distribuïda pel centre i nord d'Europa. Fins ara, la seva àrea geogràfica coneguda abastava Anglaterra i, des de l'Europa Central, amb límit meridional al centre de França, el nord d'Itàlia, Iugoslàvia i Romania, fins al nord d'Europa, on arriba a gran part de la península d'Escandinàvia i Carèlia. Cap a l'est encara s'endinsa per la plana russa i cap al sud-est fins al Caucas (L'vovskii 1981; Palm 1989; Hannemann 1995; Harper 2002). A falta de més informació, a l'Europa

Occidental, les localitats més meridionals coresponen als departaments francesos de les Landes i la Gironda (Lhomme 1935-1949). Amb aquestes dades s'amplia la seva distribució al sud dels Pirineus.

El seu hàbitat són les bardisses montanes, tant en zones obertes com en boscos esclarissats de coníferes o de caducifolis. Val a dir que és una espècie generalment localitzada i que a Anglaterra se sospita que pot estar en regressió a causa de l'eliminació de les denses tanques de bardisses d'aranyoners.

Material estudiat. Cerdanya: Villec (1.080 m; 31TCG9187) (Parc Natural del Cadí-Moixeró), 1 ♂, 4.IV.2004 (J. Dantart *leg.*) (fig. 1a). Osona: Sant Sadurní d'Osormort (531 m; 31TDG4839), 1 ♂, 23.III.1988 (J. Dantart *leg.*) (fig. 1b).

Referències bibliogràfiques

- Hannemann, H.J. 1995. Kleinschmetterlinge oder Microlepidoptera IV. Flachleibmotten (Depressariidae). *Tierwelt Dtl.*, 69: 1-192.
- Harper, M.W. 2002. *Semioscopis*. In: *The moths and butterflies of Great Britain and Ireland* (Emmet, A.M. & Langmaid, J.R. eds), 4(1): 119-122. Harley Books, Colchester.
- Lhomme, L. 1935-1949 *Catalogue des Lépidoptères de France et de Belgique*, 2(Microlépidoptères, 2): 489-1253. Le Carriol, par Douelle, Lot.
- L'vovskii, A.L. 1981. Oecophoridae. In: *Keys to the Insects of the European Part of the USSR* (Medvedev, G.S. ed), 4(Lepidoptera, 2): 560-638. Leningrad. Traducció anglesa, Leiden 1990.
- Palm, E. 1989. Nordeuropas Prydvinger (Lepidoptera: Oecophoridae). *Danmarks Dyreliv*, 4: 247 pp., 119 distr. maps, 214 figs, 8 pls. Copenhagen.

Data de recepció: 6 d'agost de 2004

Data d'acceptació: 31 d'agost de 2004